

Leslie Marmon Silko (1948, Albuquerque, Nova Mehika) je odraščala v rezervatu plemena Laguna Pueblo. Študirala je pravo na univerzi v Novi Mehiki. Za svoje literarno ustvarjanje, posveča se pisanju proze in poezije, je zelo zgodaj prejela priznanje. Nagrada je bila tudi njena kratka zgodba *The Man to Send Rain Clouds*, ki se poleg njenih drugih zgodb in pesmi še danes redno pojavlja v številnih antologijah. Njen prvi roman *Ceremony* je izšel leta 1977. V njem Silko poudarja vitalni pomen pripovedovanja zgodb v njeni kulturi ter opozarja, da se belec trudi izbrisati njihove zgodbe, pa tudi običaje in obrede. V romanu *Storyteller* (1981) Silko s pomočjo zgodb svojega plemena pripoveduje svojo. V svojem pisanju se Silko pretežno ukvarja z ohranjanjem ustnega izročila in obredov Indijancev Laguna Pueblo; njena dela so prežeta z idejo vnovičnega odkrivanja lastne kulturne identitete in vračanja k tradiciji. Istočasno se dotika družbeno-političnih tem, saj se zelo zavzema za enakopravnost žensk in boljšo imigracijsko politiko za manjšine. Med pomembnejša dela sodijo: *Laguna Women Poems* (1974), *Western Stories* (1980), *Delicacy And Strength of Lace Letters* (1986), *Almanac of the Dead: A Novel* (1991), *Yellow Woman* (1993), *Yellow Woman and a Beauty of the Spirit Essays* (1996), *Love poem and Slim Man Canyon* (1996), *Gardens in the Dunes* (1999), *The Turquoise Ledge: A Memoir* (2010), *Oceanstory* (2011).

Leslie Marmon Silko

Rumena ženska

I.

Moje stegno se je vlažno oklenilo njegovega in skozi macesne in vrbe sem opazovala, kako vzhaja sonce. Majhne rjave vodne ptice so prišle k reki, skakljale so po blatu in na alkalno beli skorji puščale rjave odtise. Tiho so se kopale v reki. V ozkem in hitrem kanalu sem slišala vodo, ki je segala skoraj do najinih stopal ter žuborela in oblivala zeleni lišaj in praprotove liste. Pogledala sem ga, ležal je ob meni, zavit v rdečo odejo, na belem rečnem pesku. Odstranila sem pesek izmed prstov na nogah ter priprla oči, saj je bilo sonce zdaj že visoko nad vrkami. Še zadnjič sem ga pogledala, kako spi na belem rečnem pesku.

Postala sem lačna, zato sem sledila reki proti jugu po poti, po kateri sva prejšnje popoldne prišla skupaj. Sledila sem najinim stopinjam, ki so jih že zabrisale sledi kuščarjev in hroščev. Konja sta še ležala, črni je zarezgetal, ko me je zagledal, vendar ni vstal – morda zato, ker je bila ograda iz debelih cedrinih vej in konja še nista začutila vročine tako kot jaz. Skušala sem videti *pueblo* prek blede rdečkastih visokih planot. Vedela sem, da je tam, čeprav ga nisem mogla videti na peščenem hribu nad reko, isto reko, ki je tekla mimo mene in v kateri je ponoči odsevala luna.

Pod sabo sem začutila toplino konja. Stresel je z glavo in grebel po pesku. Rjavi konj je zarezgetal in se naslonil na vrata, da bi nama sledil. Spomnila sem se nanj, ki je še vedno spal ob reki, zavit v rdečo odejo. Zdrsnila sem s konja in ga privezala bliže k drugemu. Šla sem proti severu ob reki, beli pesek se je vdajal pod mojimi stopinjami.

“Zbudi se.”

Premaknil se je pod odejo in se s še zaprtimi očmi obrnil k meni. Pokleknila sem in se ga dotaknila.

“Odhajam.”

Nasmehnil se je, oči je imel še vedno zaprte. "Saj greš z mano, se spomniš?"

Sedel je pokonci in nastavil soncu svoje gole prsi in trebuh.

"Kam?"

"K meni domov."

"Se bom vrnila?"

Oblekel je hlače. Šla sem z njim, čutila sem ga za sabo in vonjala vrbe.

"Rumena ženska," je rekel.

Obrnila sem se, da bi ga videla. "Kdo si?" sem vprašala.

Zasmejal se je, pokleknil na nizek peščen breg in si v reki umil obraz. "Ponoči si uganila moje ime in vedela si, zakaj sem prišel."

Strmela sem mimo njega v plitvo vodo in se skušala spomniti noči, toda vse, kar sem v spominu lahko videla, je bila luna v vodi, in spomnila sem se njegove toplote, ovite okoli mene.

"Ampak rekla sem le, da si ti tisti in da sem jaz Rumena ženska. Toda jaz nisem zares ona – imam svoje ime in prihajam iz *puebla* na drugi strani visoke planote. Tebi je ime Silva in si pač tujec, ki sem ga srečala ob reki včeraj popoldne."

Nežno se je nasmehnil. "Kar se je zgodilo včeraj, nima nobene zveze s tem, kar boš počela danes, Rumena ženska."

"Vem – to je to, kar pravim –, stare zgodbe o duhu *ka'tsina* in Rumeni ženski niso o naju."

Moj stari ata je te zgodbe najraje pripovedoval. Ena je o jazbecu in kojotu, ki sta šla na lov in ju ves dan ni bilo nazaj, in ko je sonce zahajalo, sta naletela na hišo. V hiši je živela deklica s svetlimi lasmi in očmi, sama, ter jima povedala, da lahko prespita pri njej. Kojot je želel biti z njo sam celo noč, zato je jazbeca poslal v luknjo prerijskega psa pod pretvezo, da je v njej nekaj videl. Takoj ko je jazbec zlezal v luknjo, je kojot zaprl vhod s skalami ter pohitel nazaj k Rumeni ženski.

"Pridi sem," je dejal nežno.

Dotaknil se je mojega vratu in približala sem se, da bi začutila njegovo dihanje in zaslišala utrip njegovega srca. Spraševala sem se, ali je Rumena ženska vedela, kdo je – ali je vedela, da bo postala del teh zgodb. Morda je imela drugo ime, po katerem so jo klicali mož in sorodniki. Morda so jo kot Rumeno žensko poznali le duh *ka'tsina* s severa in pripovedovalci zgodb. Nisem nadaljevala; čutila sem ga povsod, ko me je potiskal k belemu rečnemu pesku.

Rumena ženska je odšla z duhom s severa ter živela z njim in njegovimi sorodniki. Dolgo je ni bilo domov, nato se je nekega dne vrnila z dvojčkoma.

"Poznaš zgodbo?"

“Katero zgodbo?” Ko je to rekel, se je nasmehnil in me potegnil še bliže k sebi. Strah me je bilo ležati tam na rdeči odeji. Vedela sem le, kako občutim njega, toplega, vlažnega, njegovo telo zraven mene. To je tako, kot se zgodi v zgodbah, sem premišljevala, brez razmisleka sreča ona duha *ka'tsino* in nato skupaj odideta.

“Meni ni treba iti. Kar pripovedujejo v zgodbah, je bilo res le takrat, v tistih davnih časih, kot jim pravijo.”

Vstal je in pokazal na moja oblačila, zavozlana z odejo. “Greva,” je rekel.

Hodila sem ob njem, težko dihala, ker je hodil tako hitro z roko okoli mojega zapestja. Nisem se mu več poskušala iztrgati, ker je bila njegova roka hladna, sonce pa je bilo visoko, da je sušilo rečno strugo. Nekoga bom zagledala, vsak čas bom nekoga zagledala in potem bom prepričana, da je on le moški – neki moški iz teh krajev –, in bom prepričana, da nisem Rumena ženska. Ker ona je iz davne preteklosti, jaz pa živim zdaj in hodila sem v šolo in vem, da obstajajo avtoceste in tovornjaki, ki jih Rumena ženska ni nikoli videla.

Ježa s konjem proti severu je bila enostavna. Opazovala sem spreminjanje pokrajine od bombaževcev ob reki do brina, ki naju je oplazil ob vznožju hriba, nazadnje pa je bilo ob nama le še ruševje. Ko sem pogledala proti previsu na gorski planoti, sem opazila, da na robu rastejo bori. Ustavila sem se in pogledala navzdol, vendar je beli peščenjak izginil in tudi reke ni bilo več. Vse naokoli so bili temni vulkanski hribi. Prijel me je za roko, ne da bi kar koli rekel. Vseskozi je pel neko gorsko pesem in me gledal naravnost v oči.

Bila sem lačna in zanimalo me je, kaj neki zdaj počno doma – moja mama, moja stara mama, moj mož in moj otrok. Najverjetneje pripravljajo zajtrk in se sprašujejo: “Kam neki je šla? Morda so jo ugrabili.” Al pa z ostalimi podrobnostmi na policijo: “Šla je na sprehod ob reki.”

Hiša je bila iz temnega vulkanskega kamna in rdečega blata. Stala je visoko nad širnimi potoki in dolgimi planotami. Zavonjala sem tisti gorski vonj smole in indijanskega grozdičja. Stala sem zraven črnega konja in gledala dol proti majhni, nejasni pokrajini, ki sva jo prečkala, in zadrževala.

“Rumena ženska, pridi v hišo, tukaj je toplo.”

II.

V peči je prižgal ogenj. Peč je bila stara in okrogla, na njej je stal emajliran lonček za kuhanje kave. V hiši je imel samo peč, nekaj zbledelih odev

plemena Navajo, spalno podlago in škatlo iz kartona. Tla so bila gladka in butana, okno pa je bilo le eno, obrnjeno na vzhod. Pokazal je na škatlo.

“Tam je nekaj krompirja in ponev.” Sedel je na tleh, z rokami si je objel kolena in jih pritiskal bliže k prsim. Opazoval me je, kako cvrem krompir. Ni me motilo, da me je gledal, saj me je gledal ves čas – gledal me je, odkar sem ga srečala, ko je sedel pri reki in z nožem obrezoval listje na vrbovi šibi. Jedla sva iz ponve, nato si je mastne prste obrisal v leviske.

“Si že kdaj pripeljal sem kako žensko?” Nasmehnil se je in žvečil naprej, zato sem nadaljevala: “Ali vedno uporabljaš isti trik?”

“Kakšen trik?” Pogledal me je, kot da ne razume, kaj mislim.

“Zgodbo o tem, da si ti *ka'tsina* z gora. Zgodbo o Rumeni ženski.”

Silva je bil tiho, njegov obraz miren.

“Ne verjamem pač. Te zgodbe se ne morejo dogajati zdaj,” sem rekla.

Zmajal je z glavo in nežno rekel: “Ampak nekega dne bodo govorili o naju in rekli bodo: Tista dva sta živela dolgo nazaj, ko so se takšne stvari še dogajale.”

Vstal je in šel ven. Pojedla sem preostali krompir ter razmišljala o tem in onem – o hrupu, ki ga je povzročala peč, in o gorskem vetru, ki je vel zunaj. Spomnila sem se včerajšnjega dne in še dneva prej in nato odšla ven.

Šla sem mimo staje do roba, kjer je ozka steza sekala črni previs. Stala sem v zraku, ničesar ni bilo okoli mene razen vetra, ki je vel z modrega gorskega vrha za mano. Videla sem zabrisane podobe gora v daljavi, širne planote in doline in planjave. Spraševala sem se, ali je tam kdo, ki prav tako občuti gorski veter na tistih strmih robovih – ki hodi po borovih iglicah na tistih modrih gorah.

“Vidiš *pueblo*?” Silva je stal za mano.

Odkimala sem. “Predaleč sva.”

“Od tu lahko vidim cel svet.” Stopil je do roba. “Rezervat Navajev se začne tam čez.” Pokazal je proti vzhodu. “Meje *puebla* so tukaj.” Pogledal je navzdol proti jugu, kjer se je zdelo, da se začne ozka steza. “Teksašani imajo tam svoje ranče, začnejo se v tisti dolini, v dolini Concho. Tudi Mehičani priženejo sem svojo živino.”

“Ali kdaj delaš za njih?”

“Kradem jim,” je odgovoril Silva. Za nama je zahajalo sonce in sence so napolnile deželo pred nama. Umaknila sem se z roba stene, ki se je kot bi bila brez konca spuščala v dolino tam spodaj.

“Zebe me,” sem rekla. “V hišo grem.” Začela sem se spraševati o tem moškem, ki tako dobro govori jezik plemena Pueblo, a vendar živi na tej gori in krade živino. Sklenila sem, da je ta moški Silva zagotovo iz plemena Navajo, kajti moški iz plemena Pueblo ne delajo takšnih stvari.

“Zagotovo si Navaj.”

Silva je nežno zmajal z glavo. "Majhna Rumena ženska," je rekel, "nikoli ne odnehaš, ne? Povedal sem ti, kdo sem. Ljudje iz plemena Navajo me tudi poznajo." Pokleknil je, razprostrl spalno podlago in dodatne odeje na kosu platna. Sonce je že zašlo in edina svetloba je v hišo prihajala od zunaj – medla oranžna svetloba sončnega zahoda.

Stala sem tam in čakala, da bo zlezel pod odeje.

"Kaj čakaš?" je rekel in legla sem zraven njega. Počasi me je slekel kot prejšnjo noč ob reki – nežno je poljubljal moj obraz in njegove roke so božale moj trebuh in noge. Slekel mi je hlače in se zasmejäl.

"Zakaj se smejiš?"

"Tako globoko dihaš."

Iztrgala sem se mu in mu obrnila hrbet.

Obrnil me je k sebi ter me z rokami in prsmi pritisnil ob tla. "Ne razumeš, majhna Rumena ženska? Naredila boš vse, kar bom hotel."

In spet je bil vsenaokrog mene s svojo spolzko kožo na moji in zbala sem se, saj sem vedela, da me lahko s svojo močjo rani. Ležala sem pod njim in vedela sem, da me lahko uniči. Toda pozneje, ko je spal ob meni, sem se dotaknila njegovega obraza in občel me je občutek – isti občutek zanj, kot me je občel že zjutraj ob reki. Poljubila sem ga na čelo in segel je po meni.

Ko sem se zjutraj prebudila, ga ni bilo več. Imela sem nenavaden občutek; dolgo sem le sedela na odejah in pogledovala po majhni hiši, če bi videla kako njegovo stvar – neki dokaz, da je bil tam ali da se bo morda vrnil. Ostale so samo odeje in kartonasta škatla. Vinčestrka, ki je slonela v kotu, je izginila, prav tako ni bilo več noža, ki sem ga uporabljala prejšnji večer. Ni ga bilo in zdaj sem imela priložnost, da odidem. Ampak najprej sem morala jesti, saj je bila pot domov dolga.

V kartonasti škatli sem našla suhe marelice in sedla na skalo na robu previsa. Sploh ni bilo vetra in sonce me je grelo. Obdana sem bila s tišino. Zadremala sem z marelicami v ustih in nisem mogla verjeti, da obstajajo avtoceste in železnice in živina, ki jo kradejo.

Ko sem se prebudila, sem strmela v svoja stopala na črni gorski zemlji. Majhne črne mravlje so mrgolele po borovih iglicah okoli mojih stopal. Najbrž so zavohale marelice. Spomnila sem se na svojo družino tam daleč spodaj. Zagotovo se sprašujejo, kje sem, saj se mi kaj takega ni zgodilo še nikoli. Plemenska policija je vložila prijavo. Toda če bi stari ata še bil živ, bi jim razložil, kaj se je zgodilo – smejal bi se in rekel: "Ugrabil jo je *ka'tsina*, gorski duh. Prišla bo nazaj, po navadi pridejo." Dovolj jih je, da bodo vse uredili. Moja mama in stara mama bosta vzgojili otroka, kot sta vzgojili mene. Al bo spoznal neko drugo in nadaljevali bodo življenje kot prej, le da bodo imeli zgodbo o dnevu, ko sem izginila, medtem ko sem

se sprehajala ob reki. Silva je prišel pome; rekel je, da je *ka'tsina*. Nisem se sama odločila, da grem. Samo šla sem. Cvetovi kristavca na peščenih hribih pred zoro kot takrat, ko sem mu sledila. To sem premišljevala, ko sem tavalala po stezi med borovci.

Ko sem se vrnila, je bilo poldne. Takoj ko sem zagledala kamnito hišo, sem se spomnila, da sem pravzaprav nameravala domov. Toda to zdaj ni bilo več pomembno, morda zato, ker so na travniku za kamnito hišo rasle majhne modre cvetlice in so se v borih poleg hiše igrale sive veverice. V staji sta stala konja, na senčni strani pred hišo pa je na velikem boru viselo kravje truplo. Muhe so brenčale okoli strjene krvi, ki je visela s trupla. Silva si je v polnem vedru vode umival roke. Najverjetneje me je slišal priti, ker je začel govoriti z mano, ne da bi me pogledal.

“Čakal sem te.”

“Šla sem se sprehajat v borov gozd.”

Pogledala sem v vedro, v katerem je bila voda zdaj krvava, v njej pa so plavale rjave in bele kravje dlake. Silva je stal tam, voda mu je kapljala z rok in me napeto opazoval.

“Boš šla z mano?”

“Kam?” sem vprašala.

“Prodat meso v Marquez.”

“Če si prepričan, da je to v redu.”

“Če ne bi bil, te ne bi vprašal,” je odgovoril.

Pljusknil je vodo v vedru, preden jo je izlil, in postavil vedro, obrnjeno navzdol, ob vrata. Sledila sem mu do staje in ga opazovala, ko je osedlaval konja. Celo ob konjih je bil videti visok in spet sem ga vprašala, ali res ni Navajo. Ni odgovoril; samo zmajal je z glavo in zategoval pasove sedla.

“Toda ljudje iz plemena Navajo so visoki.”

“Zajahaj konja,” je rekel, “in greva.”

Tik preden sva se podala po strmi stezi je zgrabil vinčestрко, ki je bila v kotu. Porinil jo je v tok, ki je visel s sedla.

“Te kdaj skušajo uloviti?” sem vprašala.

“Saj ne vedo, kdo sem.”

“Zakaj si pa potem vzel puško?”

“Ker greva v Marquez, kjer živijo Mehičani.”

III.

Steza se je zravnila na ozkem grebenu, ki je bil na obeh straneh strm kot hrbet kake živali. Na eni strani sem lahko videla, kje pot zavije za

skalnate sive hribe in na jugovzhodu izgine. Tam, kjer so v daljavi blede peščene visoke planote blizu mojega doma. Na drugi strani je bila pot, ki je vodila na zahod, in ko sem pogledala tja, sem v daljavi videla majhno mesto. Silva je dejal, da gledam v napačno smer, da se mi le zdi, da vidim hiše. Nato sem nehala gledati v daljavo. Bilo je vroče in divje cvetlice so zapirale svoje temno rumene cvetne liste. Samo voščeni kaktusovi cvetovi so bili razprti v žarečem soncu in videla sem prav vse barve cvetov, ki jih kaktus sploh lahko ima. Beli in rdeči cvetovi so bili še v popkih, toda vijoličasti in rumeni so bili že razcveteni in popolnoma razprti in ti so bili najlepši.

Silva ga je zagledal prvi. Po poti je proti nama na velikem sivem konju jezdil beli mož. Jezdil je hitro in sivi konj je brcal kamne, ki so se nato kotalili navzdol med suho praprot. Silva mi je namignil, naj se ustavim, in opazovala sva belega moža. Sprva naju ni opazil, nato pa je njegov konj zarezgetal najinima konjema in se ustavil. Ošvrknil naju je s pogledam, preden je upočasnil konja kakih tristo metrov pred nama. Konja je ustavil šele tik pred Silvo; robovi njegovega klobuka so metali senco na njegov mladi zavaljeni obraz. Ni deloval jezno, toda njegove majhne medle oči so švigale od krvavih žakljev, ki so viseli z mojega sedla, do Silvevega obraza in spet nazaj do mojega.

“Kje si dobil svežo meso?” je vprašal belec.

“Bil sem na lovu,” je odvrnil Silva, a ko se je premaknil na sedlu, je usnje poknilo.

“Vraga si lovil, Indijanec. Živino si kradel. Dolgo že iščemo tatu.”

Rančar je bil debel in skozi njegovo belo kavbojsko srajco se je začel kazati pot. Blago se mu je prilepilo na zajeten trebuh. Zdelo se je, da sope že od napora pri govorjenju. Smrdel je po žarkem, morda zato, ker ga je bilo strah Silve.

Silva se je obrnil k meni in se nasmehnil. “Pojdi nazaj na goro, Rumena ženska.”

Belec se je razjezil, ko je slišal, da Silva govori v jeziku, ki ga ne razume. “Ne poskušaj nič, Indijanec. Kar odjezdi v Marquez. Tam bomo poklicali policijo.”

Rančar je moral biti neoborožen, saj je bil zares prestrašen in bi v tistem trenutku potegnili ven puško, če bi jo imel. Obrnila sem konja in rančar je zavpil: “Stoj!” Za trenutek sem pogledala Silvo in v njegovih očeh je bilo nekaj starodavnega in temnega – nekaj, kar sem lahko začutila globoko v sebi. Ko sem pogledala njegovo roko, sem videla, da prst že drži na petelinu svoje vinčestrke, ki je bila sicer še v toku na sedlu. Udarila sem konja po boku in žaklji z mesom so zadeli ob moja kolena, ko je konj

poskočil na stezi. Težko sem ohranila ravnotežje in za trenutek se mi je že zdelo, da sedlo drsi nazaj. Zaradi tega se nisem mogla ozreti.

Nisem se ustavila, dokler nisem bila na tistem delu grebena, kjer se je steza razcepila. Konj je hlatal za zrakom in na vratu je imel temno plast znoja. Pogledala sem nazaj, v smer, iz katere sem prišla, vendar nisem videla ničesar. Čakala sem. Veter je zavel in začutila sem toplo sapo. Pogledala sem v nebo, ki je bilo svetlo modro, polno puhastih oblakov in zabrisanih sledi letal.

Mislim, da sem slišala štiri strele – spomnim se, da sem slišala štiri votle strele, ki so me spomnili na lov na srnjad. Morebiti je bilo po tem strelov še več, vendar jih nisem slišala, saj je začel moj konj spet teči in je kamenje, ki se je odbijalo pod njim, povzročalo prevelik hrup.

Konji težko tečejo po hribu navzdol, toda izbrala sem tisto pot namesto poti, ki je vodila navzgor, ker sem mislila, da je varnejša. Bolje sem se počutila, da je konj tekkel proti jugovzhodu mimo okroglih sivih hribov, ki so bili prekriti s cedrami in črnim vulkanskim kamenjem. Ko sem prišla do planjave, sem v daljavi videla macesne, ki so rasli ob reki. Nad reko sem zagledala začetke bledih peščenih visokih planot. Ustavila sem konja in pogledala nazaj, ali mi kdo sledi. Nato sem razjezdila, konja obrnila in se vprašala, ali bo našel pot do staje pod bori na gori. Za trenutek me je pogledal, izpulil dober zalogaj praproti in nato v drncu stekel po stezi z ušesi naprej. Glavo je imel previdno nagnjeno na eno stran, da ne bi stopal na vajeti, ki so se vlekale po tleh. Tudi ko je izginil za hribom, so žaklji z mesom še kar udarjali in poskakovali.

IV.

Šla sem proti reki po gozdarski cesti, za katero sem vedela, da me bo prej ali slej pripeljala do asfaltne ceste. Razmišljala sem, da bi počakala ob cesti, če bo kdo pripeljal mimo, toda ko sem prišla do asfalta, sem ugotovila, da ni več daleč, če le sledim reki po tisti poti, po kateri sva hodila s Silvo.

Rečna voda je bila okusna in sedla sem v senco pod srebrnimi vrbami. Razmišljala sem o Silvi in bila sem žalostna, da ga zapuščam. Še vedno pa je bilo v zvezi z njim nekaj neobičajnega in celo pot nazaj sem skušala razvozlati, kaj.

Prispela sem do mesta ob reki, kjer je sedel, ko sem ga prvič videla. Zeleni vrbovi listi, ki jih je odrezal z vej, so še vedno ležali tam, uveli na pesku. Zagledala sem listje in želela sem se vrniti k njemu – ga poljubiti

in se ga dotakniti –, toda gore so bile zdaj predaleč. In rekla sem si, ker to res verjamem, da se bo nekega dne vrnil in bo čakal ob reki.

Sledila sem poti od reke v vas. Sonce je zahajalo, in ko sem prišla do nihajnih vrat svoje hiše, sem zavonjala večerjo, ki se je kuhala. Iz notranjosti sem zaslišala njihove glasove: mojo mamo, ki je razlagala moji stari mami, kako pripraviti žele, in mojega moža Ala, ki se je igral z dojenčkom. Odločila sem se, da jim povem, da me je ugrabil neki moški iz plemena Navajo. Žal mi je bilo, da stari ata ni več živ, da bi slišal mojo zgodbo, saj je najraje pripovedoval zgodbe o Rumeni ženski.

Prevedla Kristina Kočan